

Sygn. akt III U 490/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 października 2016 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Anna Kicman

Protokolant sekr. sądowy Jadwiga Goraś

po rozpoznaniu w dniu 24 października 2016 r. w Przemyślu

na rozprawie

sprawy M. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o emeryturę

na skutek odwołania M. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 9 czerwca 2016 r., **znak:** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy M. P. prawo do emerytury, poczynawszy od 1 maja 2016 r.

-Sygn. akt III U 490/16

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 24 października 2016 r.

Decyzją z dnia 9 czerwca 2016 r., znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy M. P. prawa do emerytury.

W podstawie prawnej powołano art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

(Dz. U. z 2015, poz. 748 ze zm.) oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów

z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.).

W uzasadnieniu wskazano, że Zakład odmówił przyznania emerytury, ponieważ nie został udowodniony wymagany 15-letni okres pracy

w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Zakład przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. okresy nieskładkowe - 4 miesiące i 28 dni; składkowe – 21 lat, 10 miesięcy i 9 dni; uzupełniające - rola- 4 lata, 5 miesięcy i 3 dni, łącznie – 25 lat.

Do pracy w szczególnych warunkach organ rentowy nie zaliczył okresu zatrudnienia od dnia 1 marca 1982 r. do 16 lipca 1989 r. oraz od 1 stycznia 1990 r. do 31 grudnia 1998 r. w Cukrowni (...) S.A. w P., ponieważ w przedłożonym świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 3 września 2004 r. nie został powołany charakter wykonywanej pracy według wykazu, działu i pozycji przepisów rozporządzenia z 1983 r.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył w dniu 6 lipca 2016 r. wnioskodawca M. P., podnosząc, że z uwagi na fakt, że zakład pracy już nie istnieje, nie ma możliwości przedłożenia prawidłowo wystawionego świadectwa pracy w szczególnych warunkach.

Wskazał również, że w spornym okresie zatrudniony był na stanowisku betoniarz - zbrojarz - murarz. Jego praca polegała na przygotowaniu zgodnie z dokumentacją techniczną zbrojenia, zmontowaniu tego zbrojenia w miejscu jego przeznaczenia, przygotowaniu betonu zgodnie z recepturą budowlaną oraz inne czynności związane z zawodem. Do jego obowiązków należało również remontowanie pieca wapiennego, betonowanie metodą ślizgową.

Ponadto dodał, że w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 15 listopada 2003 r., wystawionym przez następcę prawnego Cukrowni (...) S.A - (...) Sp. z o.o. w P. określone zostało, że wykonywał prace wymienione w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. Dlatego też jest przekonany, że spełnia warunki do uzyskania emerytury w wieku niższym.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy w Przemyśle ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca M. P., urodzony (...), wystąpił z wnioskiem o emeryturę w dniu 25 maja 2016 r., oświadczając, że jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego oraz wnosząc o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku na dochody budżetu państwa.

Do wniosku ubezpieczony załączył dokumenty potwierdzające okresy składkowe i nieskładkowe.

Na podstawie całości zgromadzonej w aktach sprawy dokumentacji, decyzją z dnia 9 czerwca 2016 r., znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy M. P. prawa do emerytury, ponieważ nie został udowodniony wymagany 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Dowód – akta organu rentowego:

- wniosek o emeryturę z dnia 25.05. 2016 r.,
- dokumenty potwierdzające okresy składkowe i nieskładkowe,
- decyzja ZUS z dnia 9.06.2016 r.

Ponadto Sąd ustalił, że wnioskodawca M. P. był zatrudniony w Cukrowni (...) S.A. w P. (następnie (...) Sp. z o.o. w P., (...) S.A.

w K. W. Zakład w P.) w okresie od 1 marca 1982 r. do 30 kwietnia 2004 r. na stanowisku zbrojarza - betoniarza. Przy czym

w okresie od 17 lipca 1989 r. do 31 grudnia 1989 r. przebywał na urlopie bezpłatnym, z uwagi na pracę na budowie eksportowej.

Wnioskodawca był brygadzystą pracującym w dziale budowlanym w grupie zbrojarzy, betoniarzy i murarzy, stanowiącej około 30 osób.

W momencie, gdy wnioskodawca przyszedł do pracy, cukrownia rozbudowywała się, przeprowadzała wiele nowych inwestycji.

M. P. wykonywał prace zarówno na terenie cukrowni jak i innych obiektów (w punktach buraczanych) m.in. w O., D., R., S.. Przez cały okres zatrudnienia wnioskodawca wykonywał te same czynności. Praca ubezpieczonego polegała na betonowaniu wag, betonowaniu pieców metodą ślizgową, betonowaniu silosów, betonowaniu kotłowni, remontowaniu kanałów spławiakowych do buraków, wykonywaniu posadzek. Wnioskodawca wykonywał również fundamenty pod pompy, pod silniki pod siłownię. W osobnym budynku znajdującym się na terenie cukrowni tzw. zbrojarni przygotowywał zbrojenia do wszelkich prac. Przechowywano tam kruszywo, wodę, betoniarkę. Prace te wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Na potwierdzenie charakteru pracy wnioskodawca przedstawił świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 15 listopada 2003 r. oraz z dnia 3 września 2004 r.

Dowód:

- świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z 3.09.2004 r.,

aktach organu rentowego

- świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z 15.11.2003 r., k. 4

- zeznania świadka Z. K., k. 30

- zeznania świadka J. K., k. 30

- zeznania świadka S. L., k. 31

- zeznania wnioskodawcy M. P., k. 31

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach emerytalnych wnioskodawcy, których domniemanie prawdziwości wynika z art. 244 i nast. k.p.c., a ponadto ich wiarygodność nie została obalona przez żadną ze stron, z zeznań świadków oraz wnioskodawcy.

Zebrany materiał dowodowy Sąd uznał za kompletny i wystarczający do poczynienia ustaleń faktycznych oraz do rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków Z. K., J. K., S. L. i wnioskodawcy M. P., nie znajdując żadnych podstaw by kwestionować ich szczerść i zgodność z rzeczywistym stanem rzeczy. Zeznania świadków wzajemnie się uzupełniają, tworząc logiczną całość. Świadczyli razem z odwołującym, zatem posiadali wiedzę w przedmiocie charakteru jego pracy w spornym okresie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy M. P. należy uznać za uzasadnione.

Na podstawie art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 887) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2 art. 184).

Zgodnie z art. 32 ust. 1 powołanej wyżej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 i 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 2 i 3.

Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (art. 32 ust. 2).

Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (ust. 4 art. 32).

Przepisy dotychczasowe to rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze - pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach określonych w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeśli osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Ponadto według § 2 ust. 1 cyt. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

W myśl § 3 powołanego rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej "wymaganym okresem zatrudnienia", uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia.

Bezspornym jest, iż wnioskodawca w dniu 27 lutego 2016 r. ukończył 60 lat; we wniosku o emeryturę zawarł oświadczenie, iż jest członkiem OFE

i wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, na dochody budżetu państwa; a nadto wykazał na dzień 1 stycznia 1999 r. wymagany okres zatrudnienia wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn.

Istotą sporu w niniejszej sprawie była kwestia ustalenia, czy wnioskodawca był zatrudniony, co najmniej 15 lat w warunkach szczególnych.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że jako pracę wykonywaną w szczególnych warunkach należy zaliczyć M. P. okres od 1 marca 1982 r. do 30 kwietnia 2004 r. na stanowisku zbrojarza - betoniarza, z wyłączeniem okresu od 17 lipca 1989 r. do 31 grudnia 1989 r. przebywał na urlopie bezpłatnym. W ww. okresie M. P. wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, prace wyszczególnione w wykazie A, dziale V „W budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych”, poz. 4 „Prace zbrojarskie i betoniarskie”, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Stanowiska te wymienione są również w wykazie A, dziale V, poz. 4 pkt 1, 2 i 3, stanowiącym załącznik do zarządzenia nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r. w sprawie stanowisk, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Nie może budzić przy tym wątpliwości, że dla celów ustalenia pracy w warunkach szczególnych znaczenie ma nie nazwa zajmowanych stanowisk pracy, lecz rodzaj faktycznie wykonywanych przez pracownika czynności (por. wyrok SN z dnia 24 marca 2009 r., I PK 194/08).

Podkreślenia wymaga, iż w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być udowadniane wszelkimi dowodami przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego, w tym również zeznaniami świadków i stron.

W postępowaniu wszczętym odwołaniem od decyzji organu rentowego Sąd kieruje się regułami dowodzenia określonymi w art. 227-309 k.p.c., zwłaszcza że w przepisach regulujących postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych (art. 477⁸ i nast. k.p.c.) nie ma jakichkolwiek odrębności lub ograniczeń. Przeciwnie, art. 473 § 1 k.p.c. stanowi,

że w sprawach z tego zakresu nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i z przesłuchania stron, co oznacza,

że fakty, od których uzależnione jest prawo do emerytury i renty oraz wysokość tych świadczeń, mogą być wykazywane wszelkimi środkami dowodowymi, w tym także zeznaniami świadków i stron.

Z poczynionych wyżej ustaleń wynika, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. wykazał ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych, a tym samym spełnił wszystkie przesłanki niezbędne do przyznania mu prawa do emerytury w świetle wyżej powołanych przepisów.

Zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

W niniejszej sprawie wnioskodawca wszystkie przesłanki do nabycia świadczenia spełnił od dnia 1 maja 2016 r., a więc od pierwszego dnia miesiąca, w którym zgłoszono wniosek.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.

w związku z powołanymi wyżej przepisami prawa orzeczono, jak w sentencji wyroku.